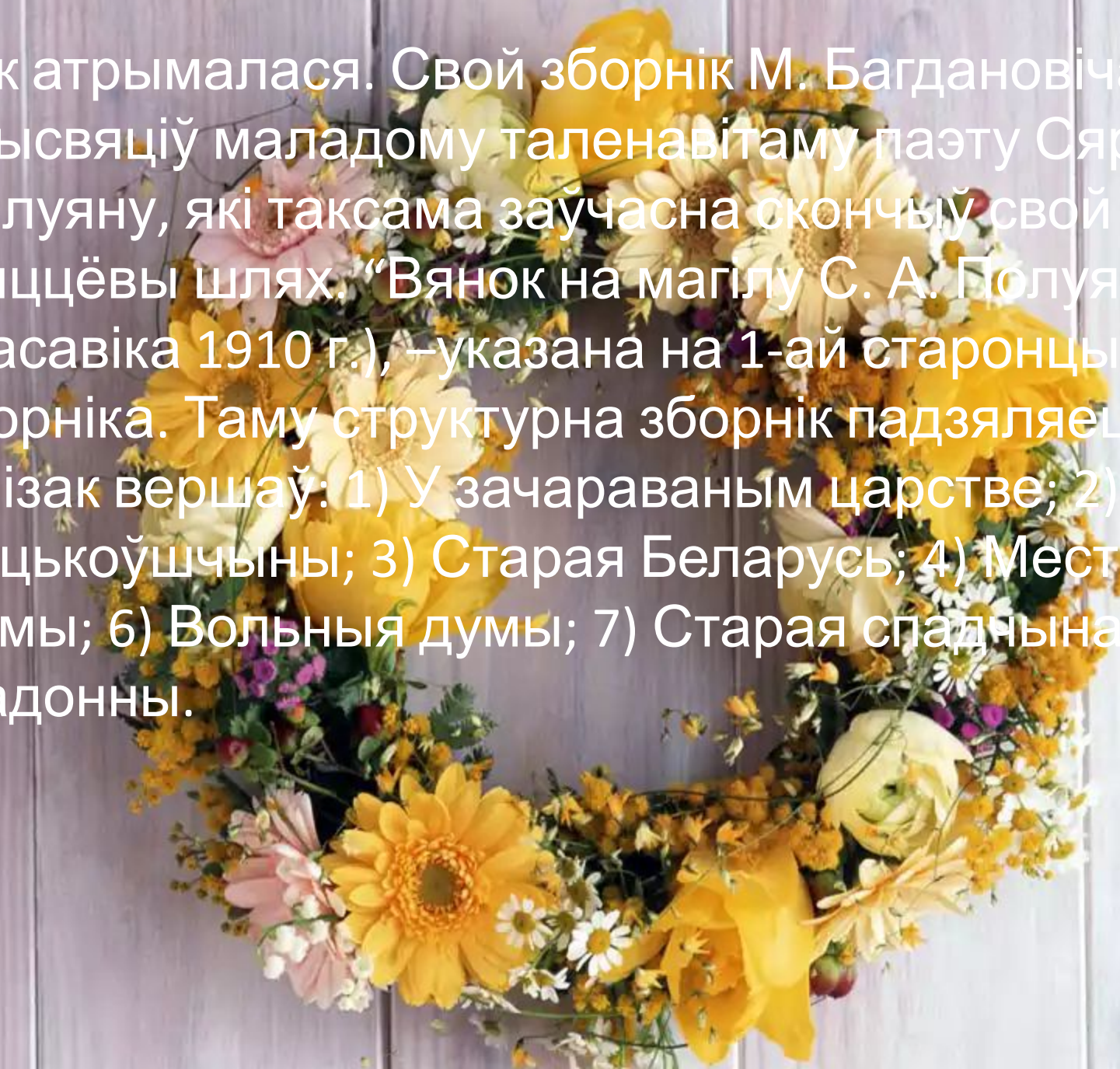

Максім Багдановіч

Так атрымалася. Свой зборнік М. Багдановіча прысвяціў маладому таленавітаму паэту Сяргею Палуяну, які таксама заўчасна скончыў свой жыццёвы шлях. “Вянок на магілу С. А. Палуяна” (8 красавіка 1910 г.), –указана на 1-ай старонцы зборніка. Таму структурна зборнік падзяляецца на 8 нізак вершаў: 1) У зачараваным царстве; 2) Згукі Бацькоўшчыны; 3) Старая Беларусь; 4) Место; 5) Думы; 6) Вольныя думы; 7) Старая спадчына; 8) Мадонны.

1 У зачараваным царстве

ВАДЗЯНІК

Сівавусы. згорблены, я залег між
цінай,
І гадамі грэюся — сплю на дне рэкі.
Твар травой аблутана, бытцым
павучынай,
Засыпаюць грудзі мне жоўтыя пяскі.
Над вадой ля берэга, ціха сьпіць
асока,
Ды лаза зялёная жаліода-шуміць,
Хвалі ціха коцяода і бягуць далёка,
— І усё навокала сном адвечным
спіць

2 Згукі Бацькоўшчыны

Не кувай ты, шэрая зязюля
Не кувай ты, шэрая зязюля,
Сумным гукам у бары;
Мо і скажаш, што я жыці буду
Але лепш не гавары.
Бо не тое сведчыць маё
сэрцэ,
Грудзі хворыя мае;
Боль у іх мне душу агартае.
Думцы голас падае.
Кажа, што нядоўга пажыву я,
Што загіну без пары...
Прыляці ж тады ты на магілу,

Слуцкія ткачыхі

Ад родных ніў, ад роднай хаты

У панскі двор дзеля красы

Яны, бяздольныя, узяты

Ткаць залатыя паясы.

І цягам доўгія часіны,

Дзясочыя забыўшы сны,

Свае шырокія тканіны

На лад персідскі ткуць яны.

А за сцяной смяецца поле,

Зіае неба з-за акна, –

І думкі мкнуцца мімаволі

Туды, дзе расцвіла вясна;

Дзе блішча збожжа ў яснай

далі,

Сінеюць міла васількі,

Халодным срэбрам ззяюць

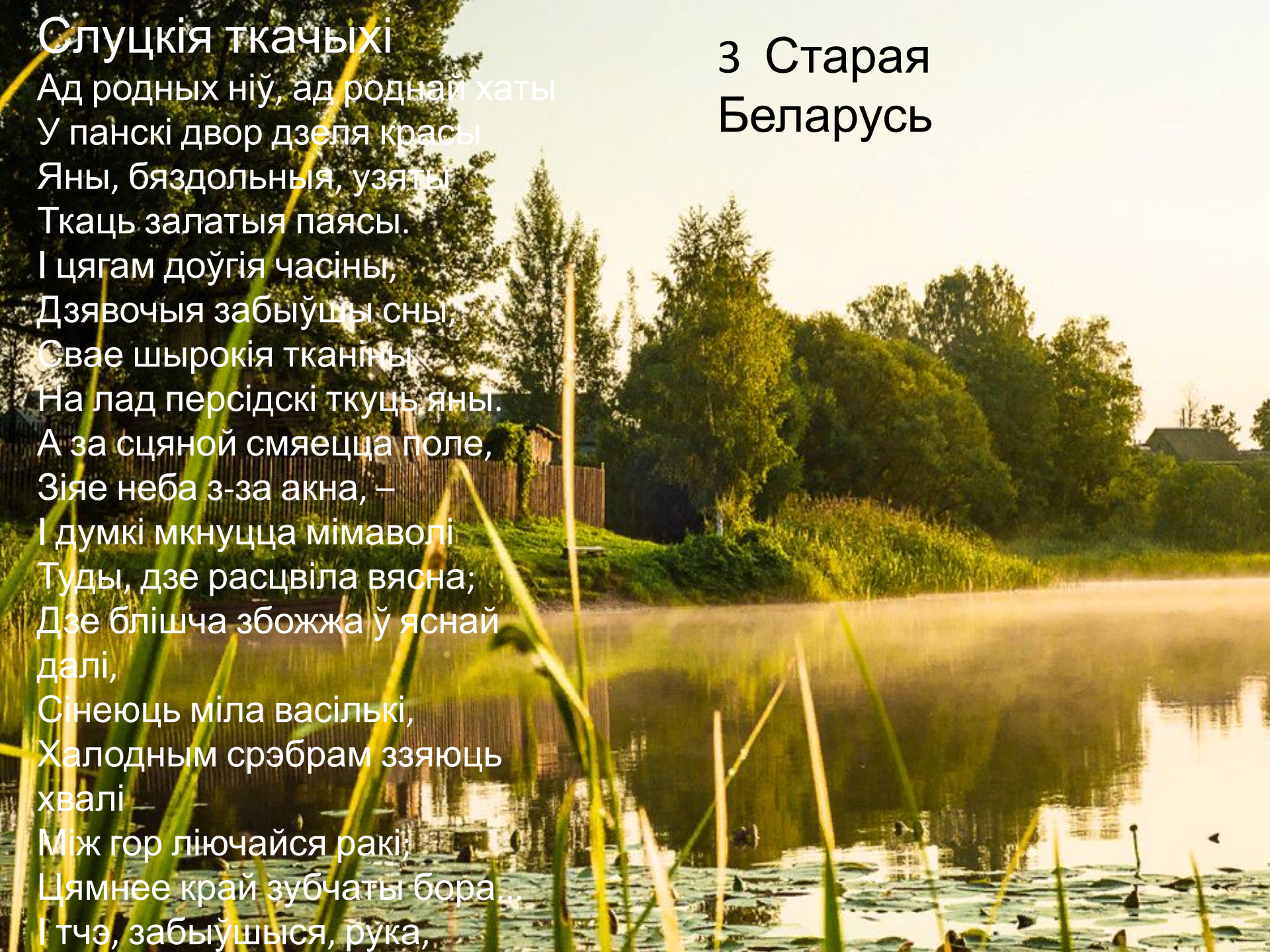
хвалі

Між гор лючайся ракі;

Цямнее край зубчаты бора...

І тчэ, забыўшыся, рука,

3 Старая
Беларусь

У ВІЛЬНІ (Санет)

4 Место

Ліхтарняў свет у сіняй вышыне...

Вітрынынамі зіяючыя крамы,

Кавярні, мора вывесак, як плямы,

Аннонсы і плакаты на сцяне.

Кіпіць натоўп на жорсткім вулак дне!

Снуюць хлапцы, суюшчыя рэкламы...

Разносчыкі крычаць ля кожнай

брамы...

Грук, гоман, гул, — усё ракой імкне.

А дальш — за радам кас, ламбардаў,

банкаў,

Агні вакзала... павадка фурманкаў...

Віры людзей... сіпяшчы паравоз...

Зялёны семафор... пакгауз...

склады...

Заводаў коміны пад цьмой нябёс...

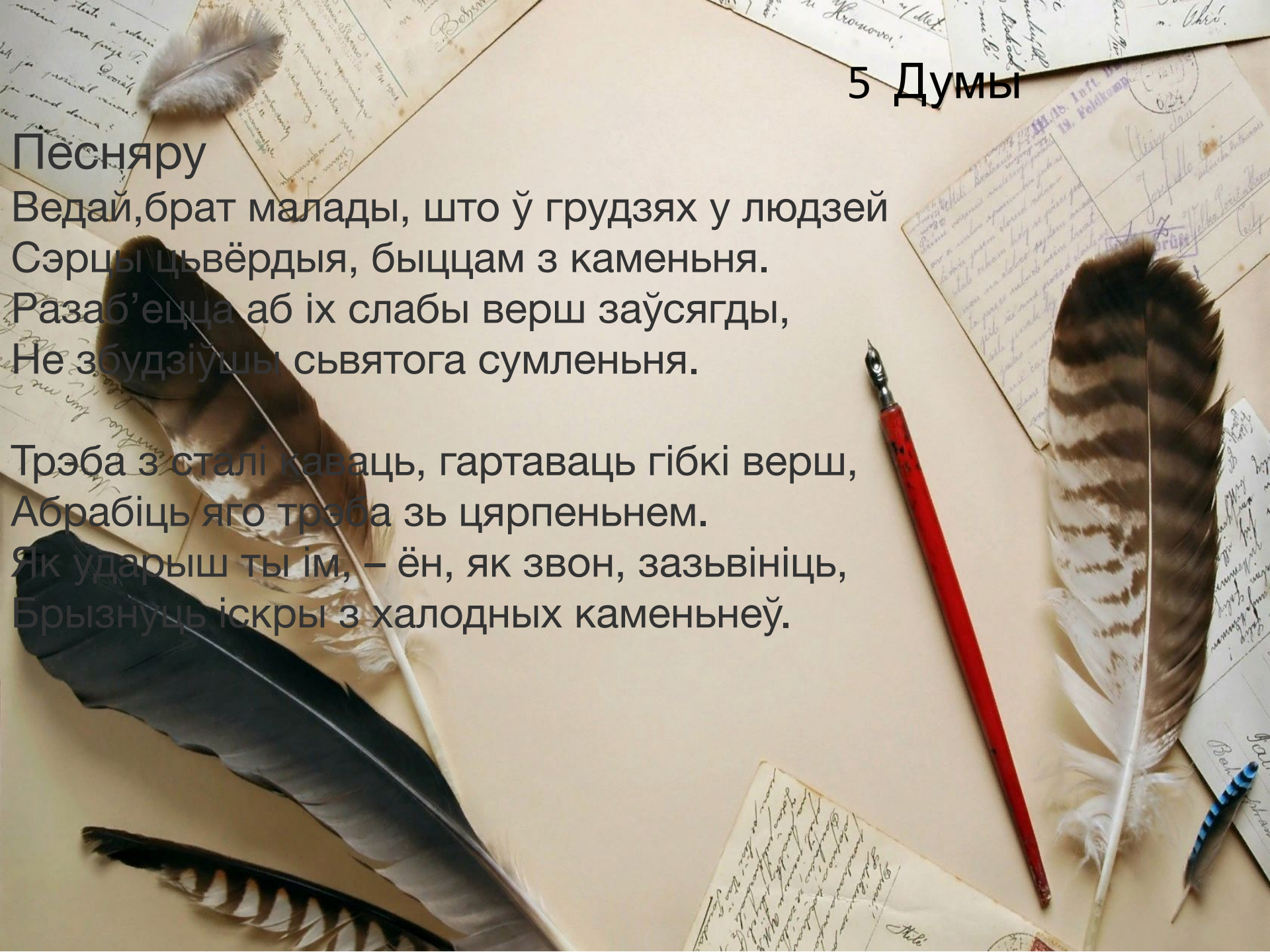
О, горада чароўныя прынады!

5 Думы

Песняру

Ведай, брат малады, што ў грудзях у людзей
Сэрцы цвёрдыя, быццам з каменя.
Разаб'ецца аб іх слабы верш заўсягды,
Не збудзішы сьвятога сумленьня.

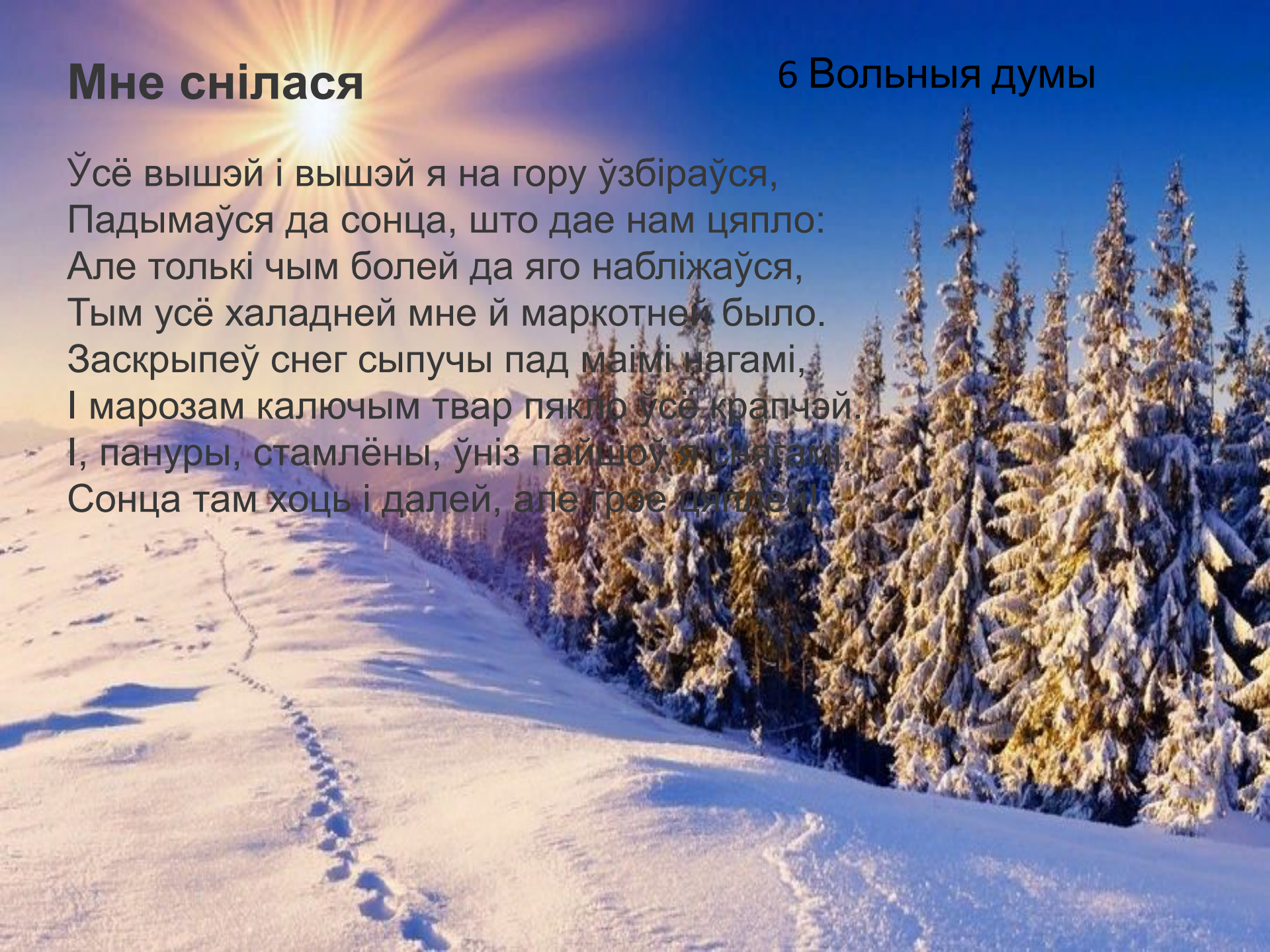
Трэба з сталі каваць, гартаваць гібкі верш,
Абрабіць яго трэба зь цярпеньнем.
Як ударыш ты ім, – ён, як звон, зазвініць,
Брызнуць іскры з халодных каменяў.

Мне снілася

6 Вольныя думы

Ўсё вышэй і вышэй я на гору ўзбіраўся,
Падымаўся да сонца, што дае нам цяпло:
Але толькі чым болей да яго набліжаўся,
Тым усё халадней мне й маркотней было.
Заскрыпеў снег сыпучы пад маімі нагамі,
І марозам калючым твар пякло ўсё крапчэй.
І, пануры, стамлёны, ўніз пайшоў я снягамі,
Сонца там хоць і далей, але грэе цяплей!

АСТРЫ

7 Старая

У поўначы астры ў саду расцвілі, спадчына
Убраліся ў росы, вянкi заплялі,

І сталі ружовага ранку чакаць,
Ў вясёлку калёраў жыццё убіраць.

І марылі астры ў цудоўнаму сне

Аб зёлках шаўковых, аб сонечным дне,

І казачны край падыма ўся з іх сна,

Дзе кветы не вянуць, дзе вечна весна...

Так марылі ў шэрую восень яны,

Так марылі астры і ждалі вясны.

А ранак спаткаў іх халодным дажджом,

І вецер стагнаў у саду за кустом.

І ўбачылі астры, што ўкруг іх — турма,

Убачылі астры, што жыць ім — дарма,

І ўмерлі яны. Але тут, як на смех,

Паднялася сонца, цалуючы ўсех.

У ВЁСЦЫ

Хвалююць сэрца нам дзявочыя пастаці,
І душы мацярэй нас могуць чараваці;
Вышэйшая краса - ў іх злітнасці жывой!
Артысты-маляры схіляліся прад ей,
Жадаючы з'явіць цераз свае халсціны
Пачуцці мацеры у вобліку дзяўчыны.
Красы тэй сімвалам, Маць-Дзева, стала
ты, -

І глянулі твае з-пад пэндзяляў чэрты.
З таёмным трэпетам на іх я пазіраю,
А сэрца ўсё імкне да бацькаўскага краю.
Мінулае свае прыпамінаю я!
Між цёмных абразкоў прайшоўшага жыцця
Шукаю сквапна штось трывожнаю душою,
І здаранне адно ўстае перада мною.